

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Szajki Zoltán ügyvéd (.....) által képviselt (.....) felperesnek a dr. Kovács Péter ügyvéd (.....) által képviselt (.....) I. r. és a dr. Szabó Zsuzsanna ügyvéd (.....) által képviselt (.....) II. r., a dr. Kovács Péter ügyvéd (.....) által képviselt (.....) III. r. és a dr. Szabó Zsuzsanna ügyvéd (.....) által képviselt (.....) IV. r. alperes ellen szállítási díj megfizetése iránti perében a Pest Megyei Bíróság 2011. április 11-én kelt 2.G.40.398/2010/9. számú ítéletével szemben az I., III. és IV. r. alperesek fellebbezése folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 150.000 (Százötvenezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget, III. és IV. rendű alperest pedig ezen összeg behajtásának tűrésére kötelezi a biztosítéki ingatlanra nézve 20.000.000 (Húszmillió) forint erejéig.

Kötelezi az I. és III. rendű alperest, hogy külön felhívásra egyetemlegesen fizessenek meg az államnak 1.121.200 (Egymillió-egyszázhuszonegyezer-kettőszáz) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.Indokolás

I. r. alperes baromfitenyésztéssel foglalkozó társaság. Ügyvezetője III. r. alperesi jogelőd, III. r. alperes volt.

Felperes, mint szállító és az I. r. alperes, mint megrendelő között 2009. november 16-án takarmánykészítmények I. r. alperes megrendelése szerinti ütemezéssel szállítására szállítási szerződés jött létre határozatlan időre. A szerződés szerint a

felperes köteles volt a megrendelt termékek I. r. alperesnek átadására, míg az I. r. alperes a vételár felperesnek megfizetésére. A fizetési határidőt a takarmányszállítás megkezdését követő 15. napban, késedelmi kamatfizetés mértékét az MNB alapkamat kétszeres összegében jelölték meg.

A szerződésben rendelkeztek arról is, a készítmények minőségére, összetételére, beltartalmára, kiserelésére, szavatossági idejére az érvényes hatósági előírások, valamint a felperes üzletszabályzata irányadó. A szerződés szerint a felperesnek a telephelyén kiszállítási mintát kellett vételeznie. Az I. r. alperes a felmerült minőségi hiba gyanúja esetén köteles volt a felperest haladéktalanul értesíteni. Minőségi kifogással az I. r. alperes kizárólag a szavatossági időn belül élhetett. Minőségi kifogás esetén az I. r. alperes köteles volt a nála lévő (részére átadott) kiszállítási mintát a bevizsgálásra elküldeni, s a vizsgálat eredményét tartalmazó jegyzőkönyvet a felperesnek megküldeni. A reklamációs levél kézhezvételét követően a felperest is terhelte a nála lévő minta fentiekkel azonos módon történő bevizsgálatási kötelezettsége.

II. r. alperes 2009. november 30-án kelt szerződéssel készfizető kezességet vállalt az I. r. alperesnek a 2009. november 16-án megkötött szállítási szerződésből eredő felperessel szembeni fizetési kötelezettsége teljesítéséért.

Felperes, mint zálogjogosult és III. r. alperesi jogelőd, valamint IV. r. alperes, mint zálogkötelezetek a 2009. december 30-án kötött szerződéssel keretbiztosítéki jelzálogjogot alapítottak a zálogkötelezetek 1/2-1/2 arányú közös tulajdonát képező helyrajzi számú belterületi ingatlanra 20.000.000 forint erejéig, az I. r. alperesnek ugyancsak a 2009. november 16-i szállítási szerződésből eredő felperessel szembeni fizetési kötelezettségei biztosítására. A szerződés szerint III. és IV. r. alperesek akkor szabadulnak fel kötelezettségük alól, ha a szállítási szerződés megrendelője (I. r. alperes) valamennyi tartozását megfizette a felperesnek és új szállítási szerződés megkötésére a jövőben nem kerül sor.

Az I. r. alperes, mint engedményező, a perben nem álló „vele szembeni követelésének elsődleges kielégítése után fennmaradó részét” a felperesre engedményezte.

Felperes 2009. december 1-jétől 2010. január 29-ig több tételben különböző takarmánykészítményeket szállított I. r. alperesnek, melyekről összesen 35.621.067 forint összegben számlákat állított ki.

Felperes 2010. március 10-én kelt levelével arról értesítette I. r. alperest, a 35.515.630 forint lejárt tartozásából 20.000.000 forint engedményezés útján kerül megfizetésre.

I. r. alperes 2010. április 9-én „táp számla részteljesítés” megjelöléssel 1.500.000 forintot felperesnek átutalt.

A 2010. július 12-i nyilatkozatában az engedményezési szerződés alapján történt teljesítését 8.889.387 forintban, felperes felé fennálló tartozása összegét 11.110.613 forintban jelölte meg.

Felperes 2010. május 13-án előterjesztett, utóbb pontosított fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmében I. és II. r. alperes kötelezését kérte 33.015.630 forint és egyes részösszegek utáni késedelmi kamat követelése megfizetésére, míg III. és IV. r. alpereseket annak tűrésére, kereseti követelése, legfeljebb 20.000.000 forint erejéig kielégítést kereshessen a tulajdonukat képező helyrajzi számú ingatlanból.

A kibocsátott fizetési meghagyással szemben 2010. augusztus 11-én valamennyi kötelezett ellentmondással élt. Vitatták a követelésösszegeinek megalapozottságát, egyrészt az I. r. alperes, a felperes és a közötti engedményezési szerződés alapján történt teljesítésekre, másrészt az I. r. alperes szállított takarmány beltartalmi értékére vonatkozó minőségi kifogására figyelemmel, azzal, I. r. alperes a kárigényét érvényesíteni kívánja a felperessel szemben, mely kárigény számszerűsítése folyamatban van.

Felperes keresetében I. és II. r. alperesek kötelezését kérte 15.915.630 forint és ezen összeg 2010. január 31-től a kifizetésig járó jegybanki alapkamat kétszeres összegének megfelelő mértékű késedelmi kamata egyetemleges megfizetésére, míg III. és IV. r. alpereseket annak tűrésére kérte kötelezni, hogy a tulajdonukat képező helyrajzi számú ingatlanból a teljes követelése tekintetében kielégítést kereshessen. Alpereseket továbbá a csatolt megbízási szerződés szerinti ügyvédi munkadíjban is kérte marasztalni. Kereseti követelését az I. r. alperessel, mint megrendelővel, II. r. alperessel, mint készfizető kezessel, III. és IV. r. alperessel, mint zálogkötelezettekkel szemben érvényesítette. Előadta, az I. r. alperessel 2009. november 16-án adásvételi keretszerződést kötött, I. r. alperes a vételár fizetési kötelezettségének többszöri felszólítás ellenére nem tett eleget. I. r. alperessel és a-vel létrejött engedményezési szerződésből eredően a már csak 1.900.000 forint összeggel tartozik, ezért I. r. alperes tartozása 15.915.630 forint. A keresete összege az engedményezés folytán befolyó összegektől függően folyamatosan változó. Utalt arra, I. r. alperes a szerződésben foglalt minőségi kifogásolás rendjét nem tartotta be.

2010. november 5-i vevő listát (analitikát) csatolt, mely I. r. alperes tartozásaként 15.915.630 forintot mutatott ki.

Az elsőfokú bíróság a feleket 2010. október 20-án kelt 5. sorszámú végzésével idézte a per első, 2011. január 21-i tárgyalására. Az idézésben foglaltak szerint alperesnek a keresetre legkésőbb a tárgyaláson nyilatkoznia kell és elő kell adnia a védekezésének alapjául szolgáló tényeket és bizonyítékait.

Egyidejűleg felhívta alperest érdemi ellenkérelme - különös tekintettel az általa hivatkozott felperesi hibás teljesítésre - végzés kézbesítésétől számított 15 napon belüli előterjesztésére.

Alperesek jogi képviselője a végzést 2011. január 6-án vette át.

Az elsőfokú bíróság 2011. január 21-én tárgyalást tartott, a felperes keresete ekkor került alpereseknek átadásra.

Felperes a keresetét 14.015.630 forintra és annak 2010. január 31-től esedékes kamataira leszállította. Előadta, időközben az 1.900.000 forint engedményezett követelés is befolyt a-tól, csakis a Kft. teljesítése csökkenti az I. r. alperes tartozását.

Alperesek a módosított kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérték. Előadták, I. r. alperes törvényes képviselője, III. r. alperes 2010. december 29-én súlyos műtéten esett át, ezért a felhívásnak határidőben nem tudtak eleget tenni, továbbá azon okból sem, a büntető eljárás során I. r. alperes iratai csatolásra kerültek. Ellenkérelmük előterjesztésére további 15 nap határidőt kértek.

Indítványozták felperes felhívását annak bizonyítására, miként számolta el a Kft-től befolyt teljesítéseket.

II. r. alperes személyesen előadta, írásban pontos minőségi kifogás nem került közlésre, telefonon került erre sor. I. r. alperes a és a is küldött mintát. Felperes ugyan a szerződésnek megfelelően küldött mintát I. r. alperesnek, de a mintát a kiszállításnál kellett volna kivenni és nem a szállítás előtt, ahogy azt tette. Állatorvostól tudja, hogy az állatok elé kitett ennivalóból kell mintát venni.

Az elsőfokú bíróság a 2011. január 21-én kelt 6. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt végzésével a Pp. 141.§ (2) és (6) bekezdésében foglaltak terhével felhívta „alperest” az idéző végzésben írtak 15 napon belüli teljesítésére azzal, „őket” terheli annak bizonyítása, milyen mértékben fizették meg a felperes követelését. Egyidejűleg a tárgyalást 2011. március 30-ára elhalasztotta.

Alperesek a 15 nap határidőn belül nyilatkozatot nem tettek.

A 2011. március 30-i tárgyaláson felperes a módosított keresete szerint kérte alperesek kötelezését, utalva arra, az engedményezett 20.000.000 forint követelés teljes mértékben befolyt.

Alperesek arra hivatkoztak, I. r. alperes 2010. április 9-én a felperesnek 1.500.000 forintot megfizetett, ezen összeg elszámolása felperes részéről nem történt meg. Felperes az összecszerűséget nem bizonyította, nincs olyan analitika, amelyből kiderülne milyen követeléseinek vannak és mit teljesítettek.

I. r. alperes beszámítási kifogást is előterjesztett. Abból indult ki, az általa csatolt főkönyvi számlalap szerint a felperes érvényesíthető követelése 14.298.902 forint. Ennek 50 %-át kitevő 7.149.451 forintot a Ptk. 308. §-a alapján felperes hibás teljesítésére hivatkozva árleszállítás címén, míg 9.595.050 forintot a Ptk. 310. §-a alapján kártérítés címén érvényesített. Előadta, a takarmány nem volt megfelelő minőségű, így nem volt megfelelő súlygyarapodás elérhető. 78.000 csirke került leadásra, darabonként átlagot számítva 34 dkg-mal kevesebb csirkét tudott leadni, ebből származó kára 6.795.050 forint. A csirkéket továbbá 40 nap helyett 44 napig kellett etetni, a többlet táp költsége 2.800.000 forint volt.

Egyebek mellett csatolta a felperes Top Broiler Befejező 2. Granulált takarmányra 2010. január 29-én kiállított, 2010. március 28-i szavatossági időt feltüntető minőségi bizonyítványát, a 2010. február 4-én kelt vizsgálati jegyzőkönyveit, a felperes által bevizsgáltatott Top befejező 2. granulált takarmányról a által készített vizsgálati jegyzőkönyveket.

Indítványozta a mintavételre, csomagolásra nézve állatorvos, illetőleg III. r. alperes, mint I. r. alperes törvényes képviselője tanúkénti meghallgatását. A megkeresését, igazságügyi takarmánytani szakértő kirendelését annak vizsgálatára, okozhatott-e növekedésben, súlyban elmaradást, szervi megbetegedést a által kimutatott összetételű takarmány, az kihat-e a hizlalási időre.

A III. és IV. r. alperesek arra is hivatkoztak, a keretbiztosítéki jelzálogszerződés visszautal a 2009. december 18-i engedményezési szerződésre, s mivel a teljesített, ezért a zálogkötelezett felelősségük nem áll fenn.

Felperes állította, az 1.500.000 forint egy korábbi követelésére került elszámolásra, jelen pernek nem tárgya. A beszámítási kifogás elutasítását kérte arra hivatkozással, az I. r. alperes által érvényesített igény nem lejárt követelés. Hangsúlyozta, I. r. alperes eljárása nem felelt meg a minőségi kifogás szerződésben rögzített rendjének, a mintavétel nem a szerződés szerint történt. Vitatta az I. r. alperes által nyilvántartott követelése összegének helyességét, a vizsgálati jegyzőkönyvben foglaltakat, az árleszállítás indokolás nélküli 50 %-os mértékét, valamint azt is, összefüggés állna fenn az engedményezési és a keretbiztosítéki

jelzálogszerződés között. A bizonyítási indítványok elutasítását kérte egyebek mellett arra hivatkozással, nyilvánvalóan lehetetlen megmondani egy már lejárt szavatosságú takarmányról, ha még meg is van, hogy korábban jó volt-e.

Az elsőfokú bíróság 2011. április 11-én kelt 2.G.40.398/2010/9. számú ítéletével a módosított (leszállított) keresetnek helyt adva kötelezte az I. és II. r. alpereseket 14.015.630 forint és ennek 2010. január 31-től a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresét kitevő mértékű késedelmi kamata egyetemleges megfizetésére. Kötelezte I. r. alperest 2.651.950 forint perköltség megfizetésére. Kötelezte III. és IV. r. alpereseket annak tűrésére, a közös tulajdonukban álló helyrajzi számú ingatlanból felperes az I. r. alperes kötelezése szerint kielégítést keressen, legfeljebb a bejegyzett 20.000.000 forint erejéig. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az ítélet indokolásában az alperesi ellenkérelem I. r. alperesi beszámítási igénye tekintetében rámutatott, alperesek a felhívásnak a kitűzött határidő alatt nem tettek eleget. A 2011. március 30-án előterjesztett beszámítási kifogás árleszállításra vonatkozó része nem kellően megindokolt, míg alperesek a kártérítésre vonatkozó összegszerűségeket előadták ugyan, de azok alapjául szolgáló tényekre vonatkozóan nem terjesztettek elő bizonyítékokat. Így nem igazolták a 78.000 db csirke leadását, a legkisebb, illetőleg az átlagos átvételi súlyt, az aktuális felvásárlási árat, azt, a leadott csirkék valóban kisebb súlyúak voltak az elvárhatónál. Ezek olyan adatok, amelyeknek az alperesek rendelkezésére kellett állnia, nemcsak 2011. január 21-től, hanem az azt megelőző időszakban is. Az alperesi képviselő a 2011. március 30-i tárgyaláson előadta, februárban már beszerezte az iratokat, a vizsgálati jegyzőkönyve nem állt a rendelkezésükre. Ezen előadás megkérdőjelezi, az alpereseknek ne lett volna lehetősége az első tárgyalási határnapon ellenkérelem előterjesztésére, hiszen az árleszállítás vonatkozásában a jegyzőkönyve nem befolyásolta a beszámítási kifogást. A kártérítés vonatkozásában jelentőséggel rendelkezik, ugyanakkor magának a kártérítési igénynek a kiszámításánál nem, mivel azok más adatokon alapulnak, és alperesek már a pert megelőzően és az ellentmondásukban is hivatkoztak arra, az I. r. alperes minőségi kifogást kíván érvényesíteni a felperessel szemben. Ebből kitűnően a vizsgálati jegyzőkönyvét és annak eredményét ismerték. Így akár az első tárgyaláson is elő tudták volna terjeszteni az ellenkérelmüket és a későbbiek során pótlólag csatolni a jegyzőkönyvet, mint okirati bizonyítékot. Az alperes ellenkérelme, beszámítási kifogása a 15 napos határidő leteltét követően „további pontosítást igénylően” került előterjesztésre. Az alperes azon bizonyítékok egy részét sem csatolta, amelyek a rendelkezésére kellett, hogy álljanak. Amennyiben az alperes beszámítási kifogását érdemben tárgyalta volna, az az alperesi mulasztás okából a per befejezését késleltette volna. A kifejtettekre tekintettel a beszámítási kifogást elutasította. A III. r. alperest a Ptk. 272.§ (1) bekezdése, 273.§ (1) és (2) bekezdése és a 274.§ (2) bekezdés a) pontja alapján kötelezte a készfizető kezesi szerződésre tekintettel az I. r. alperessel egyetemlegesen a tőke és késedelmi kamat vonatkozásában, míg a II. r. alperessel szembeni perköltség igényt a Ptk. 273.§ (2) bekezdése alapján elutasította. A III. és IV. r.

jelzálogkötelezett alperesek tűrésre kötelezéséről a Ptk. 251.§ (1) és (3) bekezdése, 252.§ (1) bekezdése, 254.§ (2) bekezdése, 255.§ (1) bekezdése, valamint 262.§ (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Az ítélettel szemben I. r. alperes, III. r. alperes jogutódja és IV. r. alperes fellebbezett jogi képviselő útján.

(A II. r. alperes fellebbezését az elsőfokú bíróság 2012. december 11-én kelt és 2013. január 23-án jogerőre emelkedett 35. sorszámú végzésével hivatalból elutasította.

A Fővárosi Ítéltábla 2012. április 20-án kelt és 2012. május 26-án jogerőre emelkedett 16.Gf.40.517/2011/5. számú végzésével megállapította, III. r. alperes perbeli jogutódja (.....). A végzés indokolása szerint III. r. alperes 2011. május 29-én elhunyt, felperes a törvényes örökösét perbe vonta.)

Alperesek elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását, másodsorban a beszámítási kifogásnak helyt adva az ítélet megváltoztatását, kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérték. Előadták, a perré alakult eljárásban az idéző végzés arra is felhívást tartalmazott, 15 napos határidő alatt érdemi ellenkérelmet kell előterjeszteni. A határidő a tárgyalás napjára esett. I. r. alperes törvényes képviselője, III. r. alperes 2010. december 29-én súlyos műtéten esett át, így érdemben vele kontaktust felvenni a tárgyalás előtt az idő rövidségére is tekintettel nem lehetett, így a jogi képviselő nem volt abban a helyzetben, hogy érdemi ellenkérelmet terjesszen elő a per első tárgyalásán, azonfelül, a kereset elutasítását kérte. A kereset és mellékletei tárgyaláson történt kézbesítésére figyelemmel azokat nem ismerhették, így nem is voltak abban a helyzetben, az első tárgyalási napon érdemi nyilatkozatot tudjanak tenni az abban foglaltakra, a tárgyalás végén intézett felhívás tekinthető érdemben első felhívásnak a részletes ellenkérelem előterjesztésére, a bíróság mulasztása nem eshet a terhükre. Sérlemzték, az elsőfokú bíróság annak ellenére, felperes a követelése csökkenését kizárólag a teljesítésével indokolta, nem találta megalapozottnak felperes felhívását annak igazolására, a milyen teljesítéseket tett felperes felé és azokat hogyan számolta el. A 2011. március 30-i tárgyaláson számlakivonattal és kimutatással igazolták, az I. r. alperes 1.500.000 forintot teljesített 2010. április 9-én felperesnek. Felperes állítása szerint ezen összegnek a perhez nincs köze, az elsőfokú bíróság ugyanakkor az 1.500.000 forintos teljesítést a perbeli követelés részteljesítéseként számolta el. Ez ellentétben áll felperes 2010. november 4-én kelt kereset pontosításában foglaltakkal. Ott a felperes a követelést 15.915.630 forintban jelölte meg, majd rögzítette, a az engedményezés folytán már csak 1.900.000 forinttal tartozik. A 15.915.630 forintból az 1.900.000 forint kivonása a felperes

módosított keresetének összegét eredményezi. Ezért az elsőfokú bíróság által végzett számítás megalapozatlan és iratellenes, és továbbra is kérdéses az I. r. alperesi 1.500.000 forintos teljesítés elszámolása. Mindezekre figyelemmel az ítéletösszepszerűségét tekintve nem lehet megalapozott. Az elsőfokú bíróság eljárását aggályosnak találták azon okból is, az I. r. alperes törvényes képviselőjével súlyos betegsége miatt a személyes kapcsolatfelvétel szinte lehetetlen volt. Utaltak arra, indokolt állatorvos meghallgatása, és takarmányszakértő perbe vonása is. Ezen késedelmesen előterjesztett bizonyítási indítványok nem tekinthetők a Pp. 141.§ (6) bekezdése szerinti olyan késleltetésnek, amely megalapozza az indítvány mellőzését. A késedelemnek egyrészt alapos oka és indoka volt, másrészt mivel részben szakkérdés a kárigény megítélésének előzménye, a szakértő kirendelésére és a szakvélemény előterjesztésére nyitva álló határidőben be tudtak volna szerezni és csatolni tudtak volna minden szükséges okiratot, adatot, minden egyéb bizonyítékot elő tudtak volna terjeszteni. A bíróság által kifogásolt, a kártérítésre vonatkozó összepszerűség alapjául szolgáló tények vonatkozásában is csak e-mail adatok álltak rendelkezésre, amelyek nem tekinthetők okirati bizonyítéknak. Kifogásolták, az elsőfokú bíróság nem vette jegyzőkönyvbe a megkeresésére vonatkozó indítványt a leadott csirkék darabszámára és átlagsúlyára nézve. Vitatták, az előadottak alapján már az első tárgyaláson is sor kerülhetett volna a kereseti kérelem vonatkozásában az ellenkérelem előterjesztésére. Utaltak arra is, tekintve, a marasztalás összege vitatott, így kérdéses az is, III. és IV. r. alperesek tulajdonát képező ingatlanból felperes milyen összeg erejéig nyerhetne kielégítést.

Felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte helyes indokai alapján, valamint alperesek másodfokú perköltségben marasztalását. Egyebek mellett előadta, az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást a beszámítási kifogás körében a bizonyítás mellőzéséről, az valóban a peres eljárás indokolatlan elhúzódását eredményezte volna. Alperesek az újonnan engedélyezett határidőn belül sem terjesztettek elő érdemi védekezést, a második tárgyaláson csupán hivatkoztak beszámítási kifogásként kártérítési igényükre, azt alátámasztó bizonyítékokat nem csatoltak. Az alperesek tárgyalásokat megelőző magatartása sem hagyható figyelmen kívül. Az alperesek olyan teljesítési körében beállott hibára hivatkoztak, mely teljesítések egy 2009. októberében letelepített állomány által feleltetett takarmányra vonatkoztak. Amennyiben I. r. alperesnek e körben valóban kárigénye keletkezett, úgy elvárható lett volna, kárigényét egzakt módon kimunkálja, és amennyiben igénye egyeztetés útján nem vezet eredményre, önálló pert indítson követelése tárgyában. Ezzel szemben I. r. alperes a szállítási szerződésben kikötött vizsgálati rendet nem tartotta be, egy év elteltével terjeszt elő kárigényt, akkor, amikor már a 2010. március 1-jei levelében jelezte, a takarmány beltartalmi megfelelősége körében aggálya merült fel. Erre figyelemmel I. r. alperesi törvényes képviselő megbetegedése sem mentesíti alpereseket perbeli cselekményeik határidőben történő megtétele alól. Az I. r. alperes már 2010. augusztusi ellenmondásban is utalt kárigényére. Az I. r. alperesnek tehát tetemes ideje volt kárigénye kidolgozására. A beszámítási kifogásnak továbbá érdemben sem lehet helye, mivel a még elbírálatlan kártérítési igény „lejáratlansága okán” beszámításra

alkalmatlan. Így megalapozatlan a beszámítási kifogás tárgyában önálló bizonyítás lefolytatása. Utalt arra is, mivel I. r. alperes a szállítási szerződésben kikötött minőségi kifogásolási rendtől eltért, így a mára már többszörösen szavatosságot vesztett takarmányminta bevizsgálása lehetetlenné vált. Az állatorvos, vagy bármely szakértő pedig a takarmány beltartalmi értékére a jelentős időmúlás és a szavatossági idő eltelte okán egzakt véleményt adni nyilvánvalóan nem tud -a minta vizsgálatra alkalmatlan -, a kezelő állatorvos is legfeljebb arról tudna nyilatkozni, az állomány fejlődésében mit tapasztalt. A beszámítási kifogás körében alperesnek nevelési naplót, értékesítésre vonatkozó szállítóleveleket és számlákat, a leadott és mért súlyt igazoló iratokat nem csatoltak, melyből legalább valószínűsíthető vagy levezethető lenne az I. r. alperesi tényállítás. A tanúk, vizsgálati eredmények, szakértő nem pótolhatja az alperesek tényállítási kötelezettségét. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján kimunkált tényállítást és kérelmet kell ugyanis bizonyítani. Hangsúlyozta, az elsőfokú bíróság a kereset összegszerűségét is helytállóan állapította meg, I. r. alperesnek mindösszesen 35.515.630 forint kiegyenlített tartozása állt fenn az eljárás megindítását megelőzően. Azért szállította le kereseti kérelmét a 2011. január 21-én 14.015.630 forintra, mert időközben részteljesítések történtek. A-vel megkötött engedményezési szerződés alapján az abban kijelölt 20.000.000 forint teljes egészében befolyt az eljárás alatt, továbbá 1.500.000 forint erejéig önálló alperesi teljesítés is történt. A követelés időközönkénti módosítása a részteljesítések következménye.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezések és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül, s a fellebbezéseket az alábbiakra tekintettel megalapozatlannak találta.

A fellebbezésekben foglaltakra figyelemmel azt kellett vizsgálni, az elsőfokú bíróság az eljárási, bizonyítási szabályok helyes alkalmazásával, a rendelkezésre álló okiratok, bizonyítékok okszerű mérlegelésével hozta-e meg a határozatát.

A Pp. 2.§ (1) bekezdése értelmében a bíróság feladata, hogy a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse.

A Pp. 3.§ (3) bekezdése akként rendelkezik, a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - ha a törvény eltérően nem rendelkezik - a feleket terheli. A bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve a bizonyítási indítvány elkésett voltának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége törvény eltérő rendelkezése hiányában a bizonyításra kötelezett felet terheli. A bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni.

Az (5) bekezdés a szabad bizonyítás elvét deklarálja.

A fenti rendelkezésekkel összhangban a Pp. 141.§ (2) bekezdése előírja, amennyiben ez a tényállás megállapításához szükséges, a bíróság a feleket felhívja nyilatkozataik megtételére és lefolytatja a bizonyítási eljárást. A fél köteles tényállításait, nyilatkozatait, bizonyítékait - a per állása szerint - a gondos és az eljárást elősegítő pervitelnek megfelelő időben előadni, illetve előterjeszteni.

A (6) bekezdés értelmében pedig, ha a felek valamelyike tényállításának, nyilatkozatának előadásával, bizonyítékainak előterjesztésével a (2) bekezdésben előírt kötelezettsége ellenére alapos ok nélkül késlekedik, és e kötelezettségének a bíróság felhívása ellenére sem tesz eleget, a bíróság a fél előadásának, előterjesztésének bevétele nélkül határoz.

A Pp. 164.§ (1) bekezdésének a bizonyítási teherre vonatkozó szabálya szerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el.

A Pp. 126.§ (3) bekezdése szerint a feleket az idézésben fel kell hívni, hogy az ügyre vonatkozó okiratokat a tárgyalásra hozzák magukkal, az alperest pedig arra is figyelmeztetni kell, hogy a kereseti kérelemre legkésőbb a tárgyaláson nyilatkoznia kell, s elő kell adnia a védekezésének alapjául szolgáló tényeket és ezek bizonyítékait, az ügyre vonatkozó okiratait pedig be is kell mutatnia.

A Pp. 139.§ értelmében az első tárgyaláson a felperes nyilatkozata után az alperes terjeszti elő ellenkérelmét, amely vagy a per megszüntetésére irányul, vagy érdemi védekezést, illetve ellenkövetelést (viszontkereset, beszámítás) tartalmaz a felperes kereseti kérelmével szemben.

A Pp. 206.§ (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

A Pp. idézett rendelkezéseiből leszűrhető, a felek által hivatkozott tények bizonyításához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátásának, illetve a bizonyítás indítványozásának kötelezettsége a feleket terheli, a bíróság pedig a szükséges tájékoztatással, megfelelő határidő tűzésével, a mulasztás

jogkövetkezményére figyelmeztetéssel köteles felhívni a feleket kötelezettségeik teljesítésére.

Amennyiben a bizonyításra kötelezett fél a tényállításának, illetve bizonyítékainak előadásával, bizonyítási indítványai előterjesztésével felhívás ellenére alapos ok nélkül késlekedik, illetőleg felhívás ellenére a tényállás megállapításához szükséges bizonyítékait, bizonyítási indítványait nem terjeszti elő, ezen mulasztása, a tényállításai bizonyíthatatlansága következményét viselni tartozik.

Az adott ügyben felperes leszállított keresetében 14.015.630 forint vételár követelést érvényesített az I. r. alperessel szemben, mely követelés megfizetéséért a kereset szerint II. r. alperes kezesként, III. és IV. r. alperesek jelzálog-kötelezetteként tartoztak helytállni.

A csatolt iratokból megállapíthatóan felperes 2010. február 24-én kelt levelével 35.515.630 forint lejárt számlatartozás megfizetésére szólította fel I. r. alperest. I. r. alperes a takarmánykészítmények ilyen összegben történt leszállítását a 2010. március 1-jei válaszlevelében nem vitatta, ugyanakkor a takarmány minőségére (nem megfelelő beltartalmi értékére) már ekkor jelzést tett.

A felperes a 2010. március 10-i I. r. alperesnek írt levelében is lejárt tartozásként a 35.515.630 forintot jelölte meg, s 2010. április 8-i levelével III-IV. r. alpereseket is ilyen összegű I. r. alperesi vele szembeni tartozás fennálltáról értesítette.

Az I. r. alperesnek a részére megküldött számlák, fizetési felszólítások tartalmából tehát tisztában kellett lennie a felperesi követelés mértékével, valamint azzal is, ezen követelés a saját teljesítése, a engedményezett követelés felperesnek utalása folytán csökkenhet, illetőleg, mint ahogy arra a 2010. március 1-jei válaszlevelében utalt, felperessel a minőségi kifogása tárgyában létrejövő megállapodás következtében.

Megállapodás létrejötte hiányában pedig az alpereseknek számolniuk kellett azzal, felperes a vételár követelését perben érvényesíti, mint ahogy erről a 33.015.630 forintra kibocsátott fizetési meghagyásból értesültek is.

A 2010. augusztus 11-én előterjesztett ellentmondásukban pedig már egyértelműen utaltak arra, a kárigény számszerűsítése folyamatban van.

Jóhiszeműen azzal számolhattak, az ellentmondásuk folytán perré alakult eljárás tartama alatt befolyik a felpereshez a 20.000.000 millió forint, s ezen összeget, valamint az 1.500.000 forint teljesítést figyelembe véve, a lecsökkent felperesi követeléssel szemben kell a perben ellenkérelmet, érdemi védekezést, illetőleg ellenkövetelést előterjeszteniük.

Az elsőfokú bíróság az ellentmondásban írtakra figyelemmel az első, 2011. január 21-i tárgyalásra szóló idézésében az I. r. alperest az általa hivatkozott hibás teljesítés vonatkozásában külön is felhívta az érdemi ellenkérelme előterjesztésére.

Nem vitásan, a fizetési meghagyásban megjelölt összeghez képest már csak 15.915.630 forintban megjelölt kereseti követelést tartalmazó kereset és annak mellékletei az alperesek jogi képviselője részére csak a 2011. január 21-i tárgyaláson került kézbesítésre, ezért az alperesek fellebbezésükben helytállóan hivatkoztak arra, ezen tárgyaláson elő nem terjesztett részletes ellenkérelmük hiánya nem róható a terhükre.

A felperes fizetési felszólításait követően az I. r. alperes 2010. április 9-én 1.500.000 forintot teljesített, majd időközben a felpereshez a-tól teljes egészében befolyt a ráengedményezett 20.000.000 forint, mely teljesítések következtében a felperes követelése 14.015.630 forintra csökkent (35.515.630-(20.000.000+1.500.000). A felperes a keresetét a 2011. január 21-i tárgyaláson ezen összegre és járulékaira szállította le, az alpereseket tehát a 14.015.630 forint és járulékai követelés tekintetében terhelte annak bizonyítása, az I. r. alperes ezen összeggel nem tartozik, arra ugyanis a II., III. és IV. r. alperesek ellenkérelmükben nem hivatkoztak, részükről bármilyen teljesítés történt volna.

Az elsőfokú bíróság ezen a tárgyalási napon tájékoztatta alpereseket a bizonyítási kötelezettségükről, és a Pp. 141.§ (6) bekezdésében írt jogkövetkezményre utalással felhívta az alpereseket az idéző végzésben írtak 15 napon belüli teljesítésére, tehát a kereset és csatolt okiratai ismeretében a védekezésük alapjául szolgáló tények és bizonyítékok előterjesztésére, különös tekintettel az állított hibás teljesítésre.

Az érdemi ellenkérelem előterjesztésére 2011. február 7-ig nyitva állt határidő eredménytelenül telt el.

Alperesek a határidő alatt a felhívás teljesítésének akadályát nem közölték, a határidő meghosszabbítását nem kérték, az I. r. alperes az árleszállítási és kártérítési igényét magában foglaló beszámítási kifogását csupán a 2011. március 30-i tárgyaláson terjesztette elő.

A Fővárosi Ítéltábla e körben osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, miszerint az alapos ok nélkül elkésztett előterjesztett tényállításaiban, indokaiban hiányos, az egyes tényállításokat pedig bizonyítékokkal alá nem támasztott beszámítási kifogás nem eredményezhette az összegszerűségében megalapozott kereseti követelés kioltását, az ily módon előterjesztett beszámítási kifogás elbírálása az eljárás indokolatlan elhúzódását, a per befejezését késleltette volna.

Mindezekre figyelemmel azt kellett megállapítani, az elsőfokú bíróság a perbeli adatok helyes értékelésével - figyelemmel arra is, a felperes a fizetési meghagyáshoz 35.621.067 forint összegű takarmányszállítást igazoló számlákat mellékelte, s az alperesek által csatolt 2011. március 30-án készült „nyitott folyószámlák kiegyenlítéses listájában” (8/A/2.) I. r. alperes is a perbeli követelésnél magasabb összegű tartozást tartott nyilván felperessel szemben, - helyesen tekintette a leszállított keresetet összecszerűségében megalapozottnak. Nem sértett eljárási szabályt akkor sem, amikor a kereset összecszerűsége tekintetében további bizonyítást nem folytatott, s a bizonyítást a beszámítási kifogás körében is mellőzte. Az ítélet érdemére ezért az sem hatott ki, hogy az alperesek fellebbezésben állított, egyébiránt szintén elkésztett előterjesztett bizonyítási indítványa nem került jegyzőkönyvbe foglalásra. Az elsőfokú bíróság tájékoztatási kötelezettségének is az 1/2009.(VI.24.) PK véleményben írtaknak megfelelően tett eleget, az elkésztett előterjesztett ellenkövetelésre nézve további tájékoztatási kötelezettség sem terhelte.

Abból kiindulva, az I. r. alperes a felperessel 2009. november 16-án megkötött szállítási szerződés alapján 14.015.630 forint és járulékai megfizetésére köteles, az elsőfokú bíróság helytállóan rendelkezett a III. és IV. r. alperesek, mint jelzálogjog kötelezettek tulajdonukat képező ingatlanból történő felperesi követelés kielégítésének tűrésre kötelezéséről is.

Mivel az elsőfokú ítélet meghozatalát követően a III. r. alperes személyében jogutódlás következett be, ezért ez idő szerint már a Fővárosi Ítéltábla fent említett végzésében foglaltaknak megfelelően a jogutód (örökös) III. alperes a tűrésre kötelezett.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező I. r. alperest a felperes 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés b) pontja, (5) és (6) bekezdése, valamint 4/A.§-a alkalmazásával megállapított, a kifejtett jogi képviselői tevékenységgel arányos ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére, míg a III. r. és IV. r. alperesek tűrésre kötelezéséről a Ptk. 251.§ (1) és (3) bekezdése alapján rendelkezett.

Az I. és III. r. alperesek az illetékfeljegyzési joguk folytán le nem rótt 1.121.200 forint fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 78.§ (1) bekezdése és a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján kötelesek az államnak egyetemlegesen megfizetni.

Budapest, 2013. június 14.

. Rózsa Éva s.k.
a tanács elnöke

Dr. Rutkai Éva s.k.
előadó bíró

. Molnár József s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
Oláhné Sárközi Veronika
bírószági ügyintéző